

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 214.031 van 22 juni 2011
in de zaak A. 191.256/X-14.056.**

In zake : Gery De Cloedt
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Antoon Lust
kantoor houdend te 8310 ASSEBROEK
Baron Ruzettelaan 27
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Paul Aerts
kantoor houdend te 9000 GENT
Coupure 5
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomende partij :

het extern verzelfstandigd agentschap WATERWEGEN EN
ZEEKANAAL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Sven Vernailen
kantoor houdend te 2018 ANTWERPEN
Mechelsesteenweg 27
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 29 januari 2009, strekt tot de
nietigverklaring van het besluit van 20 november 2008 van de gewestelijke
stedenbouwkundige ambtenaar waarbij aan de n.v. Waterwegen en Zeekanaal de
stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het uitvoeren van werken
met betrekking tot het inrichten van het intergetijdengebied te Beveren-Doel,
Hedwige Polder.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 210.480 van 18 januari 2011 worden de debatten heropend, en wordt het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat gelast met het aanvullend onderzoek.

Auditeur An Van den broeck heeft een aanvullend verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 27 mei 2011.

Staatsraad Pierre Lefranc heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sven Boullart, die loco advocaat Antoon Lust verschijnt voor de verzoekende partij, advocaat Inneke Bockstaele, die loco advocaat Paul Aerts verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Jo Van Lommel, die loco advocaat Sven Vernailen verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Auditeur An Van den broeck heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. De feiten werden uiteengezet in het arrest nr. 210.480 van 18 januari 2011.

IV. Onderzoek van de middelen

Tweede middel

4. De verzoeker voert de schending aan van de artikelen 127 en 103 van het decreet van 18 mei 1999 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening (DRO), de artikelen 5, §§ 1 en 2 en 18, §§ 3 en 4 van het decreet van 4 mei 1994 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd Agentschap Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht, en artikel 3, §§ 1 en 2 van de statuten van het Agentschap Waterwegen en Zeekanaal.

De verzoeker voert aan dat de aanvraag betrekking heeft op natuurwerken, meer bepaald “de realisatie van 170 ha estuariene natuur” of “het omvormen van de Hedwigepolder tot een schorregebied”, terwijl de aanvrager, te dezen de tussenkommende partij, krachtens het decreet en haar statuten niet de bevoegdheid heeft om natuurwerken uit te voeren.

Bespreking

5. Vooreerst blijkt zowel uit het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Intergetijdengebied Noordelijk gedeelte Prosperpolder (hierna: GRUP) als uit de bestreden beslissing dat de aanvraag betrekking heeft op natuur- én veiligheidswerken. De verzoeker erkent zulks waar hij zelf stelt dat de “veiligheidswerken (...) slechts een klein en ondergeschikt onderdeel van de in hoofdzaak geviseerde natuurwerken” zijn.

6. Het toentertijd geldende artikel 127, §1, eerste lid DRO bepaalt wat volgt:

“Als de aanvrager een publiekrechtelijke rechtspersoon is of wanneer de aanvraag betrekking heeft op werken, handelingen of wijzigingen van algemeen belang die zo aangewezen zijn overeenkomstig artikel 103, wordt de aanvraag ingediend bij en wordt de beslissing genomen door de Vlaamse regering of de gedelegeerde stedenbouwkundige ambtenaar, die beslist binnen 90 dagen na ontvangst van de aanvraag, tenzij het gaat over een aanvraag zoals beschreven in artikel 103, §1, tweede lid, of over een aanvraag die in toepassing van artikel 104 onderworpen is aan milieu-effectrapportering”.

Uit die bepaling volgt dat de Vlaamse regering of de gedelegeerde stedenbouwkundige ambtenaar de stedenbouwkundige vergunningen moet afleveren wanneer de aanvrager een publiekrechtelijke rechtspersoon is of wanneer de aanvraag betrekking heeft op werken, handelingen of wijzigingen van algemeen belang die zo aangewezen zijn overeenkomstig artikel 103 DRO. Het volstaat dat de aanvraag valt onder de toepassing van één van de in het voormelde artikel opgesomde gevallen opdat de stedenbouwkundige vergunning dient te worden afgeleverd door de Vlaamse regering of de gedelegeerde stedenbouwkundige ambtenaar.

7. De verzoeker betwist niet dat de tussenkomende partij, de n.v. Waterwegen en Zeekanaal, een publiekrechtelijke rechtspersoon is. Hij stelt echter dat de n.v. Waterwegen en Zeekanaal krachtens het decreet en haar statuten de bevoegdheid niet heeft om natuurwerken uit te voeren.

8. Artikel 5, § 1 van het decreet van 4 mei 1994 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht, bepaalt ten tijde van het bestreden besluit onder meer wat volgt:

“§ 1. De vennootschap heeft als doel :

1° het beheer en de exploitatie van de binnen de grenzen van het Vlaamse Gewest gelegen gedeelten van de bevaarbare waterwegen en aanhorigheden, met uitzondering van die welke beheerd worden door de Scheepvaart, het Vlaamse Gewest of een havenbedrijf zoals bij besluit en bijgevoegde plannen van de Vlaamse regering wordt omschreven als behorende tot het ambtsgebied van het Agentschap voor Waterwegen en Zeekanaal;
(...)”.

Uit artikel 5, § 1, 1° van het decreet van 4 mei 1994 blijkt dat de tussenkomende partij, onder meer, als doel heeft “het beheer en de exploitatie van de binnen de grenzen van het Vlaamse Gewest gelegen gedeelten van de bevaarbare waterwegen en aanhorigheden”.

De uitbreiding van de bevoegdheid tot de “aanhorigheden” bij decreet van 2 april 2004, wordt in de parlementaire voorbereidingen als volgt toegelicht:

“Artikel 7

In het kader van de basisfilosofie die ten grondslag ligt aan dit wijzigingsdecreet, te weten enerzijds om het decreet 1994 maximaal te behouden en anderzijds de herstructurering van en de taakverdeling tussen de operatoren op het terrein, wordt, om reden van duidelijkheid, het doel van het agentschap thans uitdrukkelijk uitgebreid tot de aanhorigheden van de waterwegen. Het ambtsgebied van W&Z zal bij besluit en bijgevoegde plannen door de Vlaams(e) regering nader worden bepaald, ook ten opzichte van en zoals dat van de overige operatoren.

Aan het aldus geformuleerde maatschappelijk doel van Waterwegen en Zeekanaal ligt een missie ten grondslag, met name in te staan voor het duurzaam, integraal en dynamisch beheren, hetgeen o.m. inhoudt het onderhouden, exploiteren, commercialiseren en investeren, als maatschappelijk project, van de waterwegen en de gronden met het oog op het stimuleren van hun multifunctioneel gebruik.

Dit houdt o.m. in het genereren en behouden van watergebonden transport, het verzekeren van de veiligheid, het ontwikkelen van recreatie op en langs de waterwegen, het inpassen van de waterweg in de ontwikkeling van natuur, landschap, het uitbouwen van waterfronten, het zuinig beheer van het water, e.d.m., rekening houdende met alle maatschappelijke actoren.

Het beheren zoals hoger bedoeld, houdt o.m. in dat “Waterwegen en Zeekanaal” gronden langsheen de waterwegen verwerft, vervreemdt voor zover ze deze in eigendom heeft, affecteert of desaffecteert, huurt of verhuurt, in concessie neemt of concedeert, er rechten op vestigt of ze bouwrijp maakt. Tevens zal het agentschap met deze gronden handelsactiviteiten opzetten, inclusief het afsluiten van samenwerkingsverbanden. Het zal ermee een specifiek op de waterweg gericht beheer voeren ten einde door een oordeelkundige afstelling tussen het gebruik van de waterweg en het gebruik van de belendende gronden, maatschappelijke meerwaarden te creëren.

Deze missie ziet zich vertaald in artikel 5, § 4, van het oprichtingsdecreet”.

In de algemene toelichting staat verder nog het volgende te lezen:

“Anno 2003 kunnen termen uit de missie aan de hand van het ondernemingsplan van de NV Zeekanaal als volgt worden toegelicht :

(...)

- Multifunctioneel gebruik

Het multifunctioneel gebruik is gekoppeld aan de integraliteit. Het beheer als maatschappelijk project impliceert het multifunctioneel gebruik. Door dit laatste uitdrukkelijk te vermelden benadrukt de mission statement dat de waterwegen en gronden beheerd worden met inachtneming van alle belanghebbenden (zie ook alle maatschappelijke actoren).

Het betreft zowel zuiver commerciële geïnteresseerden (concessionarissen, schipperij,...) als recreanten, andere overheden op diverse niveaus, het beleid, milieugroeperingen e.d.

(...)

- Alle maatschappelijke actoren

Het maatschappelijk project wordt hierdoor nogmaals benadrukt. Het betreft wel degelijk alle maatschappelijke actoren. Het begrip valt samen met klant, doch het wordt afzonderlijk vermeld om uitdrukkelijk naar voren te brengen dat de klanten meer zijn dan de klassieke commerciële klanten.

(...)

- Elke klant

In de filosofie van de ISO-norm is de klant het alfa en het omega van een organisatie. Klanten worden begrepen in de meest brede zin van het woord, vandaar dat het elke klant betreft. Omwille van de eisen van de ISO-norm kan de vermelding van alle maatschappelijke actoren in de mission statement niet volstaan : het begrip klant dient woordelijk aan bod te komen”.

Artikel 1, § 1 van het besluit van de Vlaamse regering van 4 juni 2004 houdende de omschrijving van de territoriale bevoegdheid van Waterwegen en Zeekanaal (B.S. 14.07.2004) bepaalt wat volgt:

“De binnen de grenzen van het Vlaamse Gewest gelegen gedeelten van de bevaarbare waterwegen en aanhorigheden, bedoeld in artikel 5, § 1, 1°, van het decreet van 2 april 2004 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht, behorende tot het ambtsgebied van het agentschap, worden als volgt bepaald :

1° de gedeelten van de bevaarbare waterwegen en hun aanhorigheden, gelegen in het Vlaamse Gewest, ten zuiden en ten westen van het Albertkanaal met uitzondering van :

a) de rivier de IJzer vanaf de Langebrug (de brug inbegrepen) in Nieuwpoort tot de uitmonding in de zee en haar aanhorigheden;

b) het kanaal van Gent naar Terneuzen vanaf de Meulestedebrug (de brug niet inbegrepen) tot de Belgisch-Nederlandse grens in Zelzate en zijn aanhorigheden;

c) de bedding van de Zeeschelde vanaf het afwaartse uiteinde van de toegangsgeul die behoort tot de sluis in Wintam tot de Nederlandse grens, en die volledig de Beneden - Zeeschelde en een deel van de Boven-Zeeschelde, alsook de bedding van de toegangsgeulen tot de zeesluizen, Zandvlietsluis, Berendrechtlsuis, Boudewijnsluis, Van Cauwelaertsluis, Royerssluis en Kallosluis omvat. De grens van een toegangsgeul wordt bepaald door de lijn die ontstaat door het denkbeeldig doortrekken van de oeverlijn”.

Artikel 2 § 1, 9° van hetzelfde besluit bepaalt wat volgt:

“Tot de bevaarbare waterwegen en aanhorigheden, vermeld in artikel 1, § 1, 1° en 2°, behoren :

(...)

9° de oevers van de Zeeschelde, gelegen buiten de bedding van de Zeeschelde en buiten de bedding van de toegangsgeulen die behoren tot de zeesluizen, Zandvlietsluis, Berendrechtlsuis, Boudewijnsluis, Van Cauwelaertsluis, Royerssluis en Kallosluis, vanaf het afwaartse uiteinde van de toegangsgeul tot de sluis in Wintam tot de Nederlandse grens;

(...)”.

Artikel 1 § 2 van hetzelfde besluit somt op niet-limitatieve wijze de aanhorigheden op:

“§ 2. De aanhorigheden, vermeld § 1, 1° en 2°, omvatten onder andere de oevers of dijken en eventuele grachten achter een dijktaalud, de voet- en jaagpaden, aanlegplaatsen en dokken, wateroppervlakken die rechtstreeks in verbinding staan met deze waterweg en speciaal gebouwd werden voor de scheepvaart of industrie, insteeddokken en vluchthavens, de gronden, verworven met het doel de waterweg of een aanhorigheid aan te leggen, de terreinen, verworven met het doel er ruimings- of onderhoudsbaggerspecie op te bergen en de onbevaarbare en niet-geklasseerde waterlopen vermeld in art. 2, § 2, inclusief al hun aanhorigheden en kunstwerken”.

9. Uit wat voorafgaat volgt dat het betrokken projectgebied waarop de bestreden stedenbouwkundige vergunning betrekking heeft, behoort tot de in artikel 5, § 1, 1° van het decreet van 4 mei 1994 bedoelde “aanhorigheden”. Het beheer en de exploitatie van de aanhorigheden behoort tot het doel van de tussenkomende partij. Het GRUP situeert het projectgebied in natuurgebied. Het beheer van het natuurgebied past derhalve in het doel van de tussenkomende partij.

Bovendien wijzen de verwerende en tussenkomende partij terecht op de beslissing van de Vlaamse regering van 22 juli 2005, waarbij de n.v. Waterwegen en Zeekanaal belast wordt met “de coördinatie van de voorbereiding en de realisatie van de projecten, die op korte termijn vereist zijn voor het vergroten van de veiligheid en van de projecten die wat betreft termijn gebonden zijn aan de opstart van de Scheldeverdieping” waaronder het project Hedwigepolder en het noordelijk gedeelte van de Prosperpolder.

Uit het voorgaande blijkt dat de aanvraag van de tussenkomende partij niet strijdt met haar doel.

10. Het tweede middel is ongegrond.

Derde middel

11. De verzoeker voert de schending aan van artikel 103 DRO, het toentertijd geldende besluit van 5 mei 2000 “houdende aanwijzing van de werken, handelingen of wijzigingen van algemeen belang”, artikel 90bis, § 2, 1° en §§ 4 en 5 van het bosdecreet van 13 juni 1990, de artikelen 3 tot en met 13 van het besluit van de Vlaamse regering van 16 februari 2001 tot vaststelling van nadere regels inzake compensatie van ontbossing en ontheffing van het verbod op ontbossing en van het motiveringsbeginsel.

De verzoeker betoogt dat “de Hedwigedijk over zijn ganse lengte beplant is met vijf rijen hoogstammige bomen, zodat die dijk onmiskenbaar een grondoppervlakte is als bedoeld door artikel 3, § 1, van het bodemdecreet (lees: bosdecreet), zijnde een oppervlakte waarvan bomen en de houtachtige vegetaties veruit het belangrijkste bestanddeel uitmaken, waartoe een eigen fauna en flora behoren en die één of meer functies vervullen”, er door de door de vrederechter aangestelde deskundige 1.019 bomen werden geteld en dat de bepalingen van het bosdecreet ook van toepassing zijn op de aanplantingen bedoeld in artikel 2, § 2, 4° van het bosdecreet, met name “de aanplantingen die hoofdzakelijk bestemd zijn voor de houtvoortbrengst, onder meer die van populier en wilg, uitgezonderd de korte-omloop-houtteelt waarvan de aanplant plaatsgevonden heeft op gronden die op dat ogenblik gelegen zijn buiten de

ruimtelijk kwetsbare gebieden zoals bedoeld in artikel 146” DRO. Hij stelt dat “geen vergunning tot ontbossing voor veiligheidswerken mogelijk was, behoudens ministeriële ontheffing, die er niet is”, de “rechtsgrond waarop de vergunning tot ontbossing steunt” niet wordt vermeld in het bestreden besluit en er geen compensatievoorstel werd gevoegd bij het aanvraagdossier.

Bespreking

12. De verwerende en tussenkomenende partij betwisten dat er sprake is van een bos, en wijzen op hetgeen bepaald is in artikel 3, § 3, 3° van het bosdecreet:

“§ 3. Onder de voorschriften van dit decreet vallen niet :
(...)
3° de lijnbepantingen en houtkanten, onder meer langs wegen, rivieren en kanalen”.

13. In tegenstelling tot wat de verzoeker betoogt, kan uit het feit dat er “vijf rijen hoogstammige bomen” voorkomen op de Hedwigedijk en uit het enkele feit dat in de toelichtingsnota bij de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag sprake is van “bomen en struiken”, niet zonder meer worden opgemaakt dat er sprake is van een bos, “zijnde grondoppervlakten waarvan de bomen en de houtachtige struikvegetaties het belangrijkste bestanddeel uitmaken, waartoe een eigen fauna en flora behoren en die één of meer functies vervullen”.

De verzoeker laat immers na aan te tonen dat bij deze rijen hoogstammige bomen een eigen (bos)fauna en (-)flora hoort en dat deze bomenrijen één of meerdere bosfuncties bedoeld in artikel 5 van het bosdecreet, vervullen zoals nochtans wordt vereist in het voormelde artikel 3, § 1 van het bosdecreet.

De verzoeker citeert ten andere selectief uit de toelichtingsnota bij de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag, waarin niet enkel te lezen valt dat “langsheen de dijken en in het intergetijdengebied (zich) bomen en struiken (bevinden)”, maar ook dat “het voornamelijk (gaat) om populierenrijen op de

dijken (ca. 2km op de Zeedijk van de Propserpolder) of langsheen de wegen (gedeelten langsheen de H. Prosperstraat en de Carolusstraat).”

Daarbij komt dat, zoals de verwerende en tussenkomende partij terecht stellen, artikel 3, § 3, 3°, van het bosdecreet, lijnbeplantingen en houtkanten uitsluit uit het toepassingsgebied. De bedoelde bomenrijen dienen als zodanig te worden gekwalificeerd wanneer niet blijkt uit de gegevens van het dossier dat daarbij een eigen fauna en flora hoort en dat die bomenrijen één of meerdere bosfuncties vervullen.

In het licht van wat voorafgaat dient te worden aangenomen dat uit de in bijlage 4 bij de voormelde toelichtingsnota gevoegde foto's blijkt dat de kwestieuze bomenrijen lijnbeplantingen en houtkanten zijn als bedoeld in artikel 3, § 3, 3° van het bosdecreet en geen bos zijn in de zin van artikel 3, § 1 van hetzelfde decreet. Vermits er geen sprake is van een bos in de zin van het bosdecreet, is er evenmin sprake van ontbossing in de zin van hetzelfde decreet.

14. Het derde middel is ongegrond.

Vierde middel

15. De verzoeker voert de schending aan van artikel 105, § 2, DRO.

De verzoeker betoogt dat de onder de rubrieken A, B en D opgelegde voorwaarden in het bestreden besluit onvoldoende precies zijn en aan de houder van de vergunning een aanzienlijke appreciatie laten bij de tenuitvoerlegging van de vergunning en/of in de overlegging voorziet van nog toekomstige plannen voor handelingen en werken waarvoor stedenbouwkundige vergunningen nodig zijn.

Bespreking

16. De door de verzoeker geviseerde voorwaarden luiden als volgt in het bestreden besluit:

A° Aangezien het de verwachting is dat het gebied vrij snel zal opslibben moet in de uitgangssituatie een kale bodem voorzien worden. Plaatsen met kale bodem (akkers) blijven immers langer onbegroeid dan begroeide plaatsen (grasland)

B° Door het voorzien van een visvriendelijk pompgemaal wordt vismigratie tussen het intergetijdengebied en de achterliggende polders mogelijk gemaakt.

C° De schorwerkzaamheden en de werkzaamheden aan de huidige Sigma- en Deltadijken moeten worden uitgevoerd buiten het broedseizoen, dis is buiten de maanden april, mei en juni.

D° De aanvrager dient een inrichtingsplan voor de ruimere omgeving voor het project Hedwige-Prosperpolder op te maken ten laatste één jaar na de afgifte van deze stedenbouwkundige vergunning en te bezorgen aan de gemeente Beveren en de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar. Dit inrichtingsplan moet de volgende items bevatten:

- een opstellings- en toegankelijkheidsplan op basis van nauw overleg tussen deskundigen inzake natuur en de initiatiefnemer.
- een grensoverschrijdend plan voor zachte recreatievormen (fietsen en wandelen).
- een grensoverschrijdend plan voor plattelandstoerisme
- een verkennend onderzoek naar een mogelijke herlocatie van het Prosperjachthaventje
- bijkomende parkeervoorzieningen op drie potentiële locaties, die in het inrichtingsplan nog verder naar haalbaarheid onderzocht worden”.

17. Deze voorwaarden zijn gebaseerd op de milderende maatregelen van het conform verklaarde MER.

18. Het voorwerp is in de bestreden stedenbouwkundige vergunning omschreven. Het behelst onder andere “de inrichting van het intergetijdengebied in functie van natuurontwikkeling door middel van grondverzet (onder andere graven van geulaanzetten, dempen van drainagestelsels en spuikommen,...), alsmede door het verwijderen van gebouwen, opstallen, kabels en leidingen, bomen, wegen,... en herlokalisatie van de radartoren. Dit laatste valt buiten onderhavige aanvraag.”

Bij de aanvraag is een inrichtingsplan gevoegd waarop het intergetijdengebied alsook de plaats voor de slikken en schorren duidelijk zijn weergegeven.

19. Wat betreft de voorwaarde onder punt A in het bestreden besluit stelt de verzoeker in het licht van het voorgaande onterecht dat niet is voorzien waar en hoeveel kale bodems moeten voorzien worden. Deze voorwaarde is precies en beperkt in haar draagwijdte. Zij laat geen plaats voor een appreciatie inzake de uitvoering, en is evenmin afhankelijk van een onzekere toekomstige gebeurtenis waarvan het al dan niet zich voordoen afhangt van een derde of van de begunstigde van de bestreden vergunning.

20. Wat betreft de voorwaarde onder punt B in het bestreden besluit stelt de verzoeker ten onrechte dat niet duidelijk is wat een visvriendelijk pompemaal is en dat niet duidelijk is waar dit pompemaal moet komen. Vooreerst blijkt uit de aanvraag en de goedgekeurde plannen dat een pompemaal (of pompstation) is voorzien. In het bestreden besluit wordt bovendien naar aanleiding van een aantal verstrekte adviezen in dat verband ingegaan op de capaciteit van dit pompemaal, worden de milderende maatregelen in het MER opgesomd en geëvalueerd, wordt onder het aspect water ingegaan op de capaciteit van het pompstation en wordt onder het aspect natuur gesteld dat er naar gestreefd wordt om vismigratie tussen het intergetijdengebied en de achterliggende polders mogelijk te maken door het voorzien van een visvriendelijk pompemaal. Bijgevolg kan de stelling van de verzoeker niet gevolgd worden dat niet duidelijk is wat een visvriendelijk pompemaal is en dat niet duidelijk is waar dit moet komen.

21. Wat betreft de voorwaarde onder punt D stelt de verzoeker dat deze voorwaarde “voorziet in de overlegging van nog toekomstige plannen voor handelingen en werken waarvoor stedenbouwkundige vergunningen noodzakelijk zijn”. De verzoeker houdt dus voor dat de bestreden vergunning op zich niet de uitvoering toelaat van de erin voorziene werken. De nadere toelichting die de verzoeker voor het eerst in de memorie van wederantwoord verstrekt omtrent de

draagwijdte van dit middelonderdeel is onontvankelijk aangezien hij dit reeds in het verzoekschrift had kunnen doen.

22. Uit de evaluatie van de milderende maatregelen in het bestreden besluit blijkt dat het inrichtingsplan voor het projectgebied Hedwige-Prosperpolder werd opgemaakt en gevoegd bij de aanvraag, samen met een beschrijvende nota. In de bestreden beslissing wordt de milderende maatregel als volgt beschreven:

“● Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie:

○ Teneinde de (ruimtelijke) landschappelijke inpassing en de nieuwe waterkerende dijk te realiseren zullen twee inrichtingsplannen opgemaakt worden: één voor het projectgebied Hedwige- en Prosperpolder zelf en één voor de ruimere omgeving voor het project Hedwige-Prosperpolder. Met name in dit laatste inrichtingsplan gaat bijzondere aandacht geschonken worden aan het overgangsgebied tussen de waterkerende dijk en de kernen van Prosperdorp, Rapenburg en Oude Doel. Vooral ter hoogte van de Zoeten Berm en het dijkgehucht Oude Doel kunnen aangepaste landschapsontwerpen bijdragen tot de landschappelijke inpassing. Er wordt op gewezen dat de inrichtingsplannen geen nieuwe of bijkomende ingrepen zullen toevoegen die belangrijke negatieve milieueffecten kunnen genereren die niet in het MER besproken zijn”.

Deze maatregel wordt als volgt geëvalueerd in het bestreden besluit:

“Het inrichtingsplan voor het projectgebied Hedwige-Prosperpolder zelf werd opgemaakt en bij de aanvraag gevoegd, zijnde de plans C4 9245 en C4 9246, samen met een beschrijvende nota. Deze maatregel dient dan ook niet te worden opgelegd.

Het inrichtingsplan voor de ruimere omgeving voor het project Hedwige-Prosperpolder dient wel te worden opgelegd als voorwaarde”.

De verzoeker toont niet aan dat de bestreden stedenbouwkundige vergunning de vergunde inrichting van het intergetijdengebied Hedwige-Prosperpolder in Doel, door het aanleggen van 3 km nieuwe dijk (sigma-hoogte) landinwaarts, het creëren van een bres in de Scheldedijk (ter hoogte van de haven Prosperpolder, het slopen van gebouwen en verwijderen van dijken en wegen, het graven en/of dempen van grachten en rooien van beplantingen en het bouwen van een pompstation, onmogelijk wordt gemaakt door de kwestieuze voorwaarde op te leggen dat voor de ruimere

omgeving een inrichtingsplan moet bezorgd worden aan de gemeente Beveren en de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar met de vermelde items, met name een openstellings- en toegankelijkheidsplan op basis van nauw overleg tussen deskundigen inzake natuur en de initiatiefnemer, een grensoverschrijdend plan voor zachte recreatievormen (fietsen en wandelen), een grensoverschrijdend plan voor plattelandstoerisme, een verkennend onderzoek naar een mogelijke herlocatie van het Prosperjachthaventje, bijkomende parkeervoorzieningen op drie potentiële locaties, die in het inrichtingsplan nog verder naar haalbaarheid onderzocht worden.

Er valt niet in te zien hoe deze voorwaarden de uitvoering van de vergunde werken in de weg kunnen staan dan wel er in de uitvoeringsfase van die vergunde werken enige beoordelingsbevoegdheid zou zijn gelegd bij een andere overheid.

23. Het vierde middel is ongegrond.

Zesde middel

Standpunt van de verzoeker

24. De verzoeker stelt dat het bestreden besluit werd genomen in uitvoering van het GRUP dat bij toepassing van artikel 159 van de Grondwet onwettig moet worden verklaard wegens schending van artikel 38, § 1, eerste lid, 2° en laatste lid van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening (hierna DRO), en het rechtszekerheidsbeginsel. Het bestreden besluit is daarom nietig.

De verzoeker betoogt dat het bestreden GRUP uitsluitend bestemmingsvoorschriften bevat en geen inrichtingsvoorschriften waarbij komt dat in het “zgn. informatief inrichtingsplan (...) geen enkel concreet voorschrift te lezen staat” waardoor ook het rechtszekerheidsbeginsel wordt geschonden. “De eigenaar (verkeert) totaal in het ongewisse over de vraag welke werken en handelingen er aldaar nu precies toegelaten en/of voor vergunning in aanmerking komen” omdat alles “af(hangt) van de vraag hoe de vergunningverlenende

overheid het ‘inrichtingsplan’ zal beoordelen” wat “erop neer(komt) dat een echte ordening van het gebied jarenlang ontbreekt en aan de eigenaar zelfs niet eens de zekerheid geeft dat er ooit een project voor zal worden vergund”. De door artikel 1.4 van de stedenbouwkundige voorschriften opgelegde inrichtingsstudie bevat geen “concrete inrichtingselementen”.

Bespreking

25. Artikel 3 DRO bepaalt dat de ruimtelijke ordening van het Vlaamse Gewest, de provincies en de gemeenten wordt vastgelegd in ruimtelijke structuurplannen, ruimtelijke uitvoeringsplannen en verordeningen.

Artikel 38, § 1, eerste lid, 2° DRO bepaalt dat een ruimtelijk uitvoeringsplan de stedenbouwkundige voorschriften inzake de bestemming, de inrichting en/of het beheer bevat. Artikel 39, § 1, derde lid DRO bepaalt dat “de stedenbouwkundige voorschriften (...) modaliteiten (kunnen) voorschrijven die bij de inrichting van het gebied in acht moeten worden genomen”. In de memorie van toelichting wordt terzake gesteld wat volgt:

“Stedenbouwkundige voorschriften kunnen ook de modaliteiten van de inrichting van het gebied voorschrijven. Wanneer het voorschrift de inrichting regelt, bijvoorbeeld m.b.t. kavelgroottes, ontsluiting door wegeninfrastructuur, bebouwingsvrij houden van bepaalde zones, esthetische voorschriften i.v.m. bouwmaterialen, plaatsing van gebouwen enz., dan kan het voorschrift tevens de wijze regelen waarop de te nemen beslissingen moeten genomen worden. Zo kunnen bijvoorbeeld procedureregels worden opgenomen in gewestelijke planvoorschriften voor de verdere uitwerking van de inrichting in een gemeentelijk uitvoeringsplan, of voor raadpleging en advisering”.

Uit de samenlezing van voornoemde bepalingen volgt dat de ruimtelijke ordening van een gebied of gebiedsdeel alleen in de in artikel 3 bepaalde uitvoeringsinstrumenten kan worden vastgelegd en dat de stedenbouwkundige voorschriften die betrekking hebben op de bestemming, de inrichting en/of het beheer van het gebied in een ruimtelijk uitvoeringsplan moeten worden opgenomen.

26. De verzoeker leidt uit de bepaling van artikel 38, § 1, eerste lid, 2° DRO ten onrechte af dat een RUP steeds voorschriften inzake bestemming en inrichting dient te bevatten, en voorschriften inzake beheer facultatief zijn. Deze lezing strijdt immers met de tekst van deze bepaling omdat de woorden “en/of” slaan op de drie vermelde soorten voorschriften. Een ruimtelijk uitvoeringsplan moet derhalve niet steeds voorschriften van elk type bevatten.

27. Uit de samenlezing van de stedenbouwkundige voorschriften voor de zone natuurgebied in het bestreden GRUP blijkt dat in beginsel alle werken, handelingen en wijzigingen nodig of nuttig voor de ontwikkeling, de instandhouding en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu, bos en van de landschapswaarden zijn toegelaten (artikel 1.1). Voor zover de ruimtelijk ecologische draagkracht van het gebied niet wordt overschreden, zijn eveneens toegelaten het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur voor het al dan niet toegankelijk maken van het gebied voor educatief of recreatief medegebruik, waaronder het aanleggen, inrichten of uitrusten van paden voor niet-gemotoriseerd verkeer en het herstellen, heraanleggen of verplaatsen van bestaande openbare wegen en nutsleidingen, dit voor zover noodzakelijk voor de kwaliteit van het leefmilieu, het herstel en de ontwikkeling van de natuur en het natuurlijk milieu, de openbare veiligheid of de volksgezondheid (artikel 1.2). Alle werken, handelingen of wijzigingen nodig of nuttig voor de waterbeheersing, de nautische veiligheid en de aanleg van een intergetijdengebied zijn toegelaten (artikel 1.3).

Artikel 1.4. van de stedenbouwkundige voorschriften luidt als volgt:

“Bij vergunningsaanvragen voor werken voor de realisatie van een intergetijdengebied wordt een inrichtingsstudie gevoegd. De inrichtingsstudie is een informatief document voor de vergunningverlenende overheid met het oog op het beoordelen van de vergunningsaanvraag in het kader van de goede ruimtelijke ordening en de stedenbouwkundige voorschriften voor het gebied.

De inrichtingsstudie geeft aan hoe:

- de visueel-ruimtelijke relatie ten aanzien van de landschappelijke identiteit van het Schelde-estuarium en in het bijzonder de omringende historische Polderlandschappen, nederzettingsstructuren, dijkenpatronen en maritiem-industriële landschappen gelegd wordt;

- de landschappelijke inbedding en positionering in het Schelde(-)estuarium en in het bijzonder de omringende historische Polderlandschappen, nederzettingsstructuren, dijkenpatronen en maritiem(-)industriële landschappen gerealiseerd wordt.

De inrichtingsstudie geeft ook aan hoe het voorgenomen project zich verhoudt tot wat al gerealiseerd is in het gebied en/of tot de mogelijke ontwikkeling van de rest van het gebied.

De inrichtingsstudie maakt deel uit van het dossier betreffende de aanvraag van stedenbouwkundige vergunning en wordt als zodanig meegestuurd aan de adviesverlenende instanties overeenkomstig de toepasselijke procedure voor de behandeling van de aanvragen. Elke nieuwe vergunningsaanvraag kan een bestaande inrichtingsstudie of een aangepaste of nieuwe inrichtingsstudie bevatten”.

De situering van de dijkformaties wordt weergegeven in de toelichtingsnota. De omstandigheid dat dimensies qua hoogte, breedte en uitvoeringsmodaliteiten in het ruimtelijk uitvoeringsplan niet worden weergegeven, neemt niet weg dat de fundamentele opties in het uitvoeringsplan zelf worden geregeld.

28. Uit de bewoordingen van het aangehaalde voorschrift 1.4. blijkt dat de inrichtingsstudie is geconcipieerd als een instrument tot in- of voorlichting van de vergunningverlenende overheid met het oog op het beoordelen van de vergunningsaanvraag in het licht van de goede ruimtelijke ordening en de stedenbouwkundige voorschriften van het gebied. Dergelijk informatief document is dus een modaliteit in de zin van artikel 39, §1, derde lid DRO.

De verwijzing van de verzoeker naar het arrest nr. 182.507 van 28 april 2008 is niet terzake dienend. Dit arrest heeft betrekking op de in het voorheen geldende artikel 14, eerste lid van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996, opgelegde gedetailleerde bestemming met inbegrip van de voorschriften betreffende de plaatsing, de grootte en de welstand van de gebouwen en afsluitingen, de binnenplaatsen en tuinen.

29. Het zesde middel is ongegrond.

Zevende middel

Standpunt van de verzoeker

30. De verzoeker stelt dat het bestreden besluit werd genomen in uitvoering van het GRUP dat bij toepassing van artikel 159 van de Grondwet onwettig moet worden verklaard wegens schending van de artikelen 3.2 en 4.1 van de richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van plannen en programma's en van Titel IV, Hoofdstukken I en II van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. Het bestreden besluit is daarom nietig.

De verzoeker betoogt dat het GRUP MER-plichtig is omdat het werken mogelijk maakt die ingevolge de richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de MER-beoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, project-MER-plichtig zijn en die bovendien effecten kunnen hebben op in het projectgebied liggende SBZ-gebieden. Het plan-MER “geactualiseerd Sigmaplan” kan niet dienen als plan-MER voor het bestreden GRUP. Het geactualiseerd Sigmaplan is immers uitgegaan van veiligheidsoverwegingen teneinde “plannen en vergunningen voor te bereiden die werken moeten mogelijk maken om overstromingsrampen te voorkomen”, terwijl het bestreden GRUP hoofdzakelijk een natuurproject moet mogelijk maken, “meer in het bijzonder het grensoverschrijdend natuurproject voorzien in art. 3.2.b van het Verdrag van Middelburg van 21 december 2005”.

Bespreking

31. Artikel 3.2 van de richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's (hierna: SEA-richtlijn) luidt als volgt :

“Onverminderd lid 3, wordt een milieubeoordeling gemaakt van alle plannen en programma's

a) die voorbereid worden met betrekking tot landbouw, bosbouw, visserij, energie, industrie, vervoer, afvalstoffenbeheer, waterbeheer, telecommunicatie, toerisme en ruimtelijke ordening of grondgebruik en die het kader vormen voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor de in bijlagen I en II bij Richtlijn 85/337/EEG genoemde projecten, of b) waarvoor, gelet op het mogelijk effect op gebieden, een beoordeling vereist is uit hoofde van de artikelen 6 of 7 van Richtlijn 92/43/EEG”.

Artikel 13.1 SEA-richtlijn luidt als volgt :

“De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke maatregelen in werking treden om vóór 21 juli 2004 aan deze richtlijn te voldoen. De lidstaten stellen de Commissie onverwijld in kennis van de genomen maatregelen”.

Overeenkomstig artikel 13 SEA-richtlijn diende deze richtlijn aldus uiterlijk op 21 juli 2004 in de interne rechtsorde te zijn omgezet.

Door middel van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: D.A.B.M.), zoals gewijzigd bij decreet van 18 december 2002 tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende de milieueffect- en veiligheidsrapportage, werd de SEA-Richtlijn gedeeltelijk omgezet in de Belgische interne rechtsorde.

Artikel 4.2.1 D.A.B.M. luidt als volgt :

“Voorgenomen plannen en programma’s worden, alvorens ze kunnen worden goedgekeurd, aan een milieueffectrapportage onderworpen in de gevallen bepaald in dit hoofdstuk”.

Artikel 4.2.2., §§ 1 tot 3 D.A.B.M. luidt als volgt :

“§ 1. De Vlaamse regering wijst, aan de hand van de criteria die worden omschreven in de bij dit decreet gevoegde bijlage I, de plannen en programma’s aan die worden onderworpen aan de in dit hoofdstuk bedoelde vorm van milieueffectrapportage.

§ 2. De Vlaamse regering beslist geval per geval en aan de hand van de criteria die worden omschreven in de bij dit decreet gevoegde bijlage I, of andere plannen en programma’s dan die vermeld in §§ 1 en 3 al dan niet worden onderworpen aan de in dit hoofdstuk bedoelde vorm van milieueffect-rapportage omdat zij aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben.

§ 3. De Vlaamse regering wijst de plannen en programma’s aan die niet worden onderworpen aan de in dit hoofdstuk bedoelde vorm van

milieueffectrapportage omdat de desbetreffende besluitvormingsprocedure de in artikel 4.1.4, § 2, opgesomde essentiële kenmerken van de milieueffectrapportage heeft”.

Er werd geen uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering met betrekking tot het toepassingsgebied van de plannen en programma's die in de Vlaamse regelgeving in aanmerking kunnen komen voor de uitvoering van de plan-milieueffectenrapportage (hierna: plan-MER) uitgevaardigd, zodat ten tijde van het bestreden GRUP, de omzetting van de SEA-richtlijn op onvolledige wijze was gebeurd en de relevante bepalingen van het D.A.B.M. aldus nog niet operationeel waren.

32. Nu blijkt dat de SEA-richtlijn op onvolledige wijze in het interne recht is omgezet, dient vooreerst nagegaan te worden of de verzoeker wel degelijk de schending van de artikelen 3.2 en 3.4 van de SEA-richtlijn voor de Raad van State kan invoeren. Bijgevolg dient te worden onderzocht of de artikelen 3.2 en 3.4 van de SEA-richtlijn al dan niet directe werking hebben in de Belgische interne rechtsorde.

In beginsel hebben richtlijnen geen directe werking. Een richtlijn heeft wel directe werking in de Belgische rechtsorde wanneer de omzettingstermijn voor de betrokken richtlijn is verstreken en indien zij duidelijke en onvoorwaardelijke bepalingen bevat die geen verdere substantiële interne uitvoeringsmaatregel door communautaire of nationale overheden behoeven om het gewild effect op nuttige wijze te bereiken.

Er bestaat geen betwisting over dat de omzettingstermijn voor de SEA-richtlijn ten tijde van het bestreden besluit was verstreken.

33. De plicht die artikel 3.2 van de SEA-richtlijn aan de lidstaten oplegt om plannen die aanleiding geven tot MER-plichtige projecten ook zelf te onderwerpen aan een milieubeoordeling, is wel voldoende duidelijk en nauwkeurig om te kunnen aannemen dat deze bepaling directe werking heeft in de Belgische interne rechtsorde.

34. Overeenkomstig artikel 3.2, a) van de SEA-Richtlijn dient voor plannen en programma's die worden voorbereid voor een aantal sectoren, zoals in

casu industrie en ruimtelijke ordening, en die het kader vormen voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor de in bijlagen I en II bij de Richtlijn 85/337/EG genoemde projecten, een plan-MER te worden opgemaakt.

De richtlijn 85/337/EG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten werd omgezet bij besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage.

De rubriek 10 h van de bijlage II bij het voornoemde besluit duidt “werken inzake kanalisering, met inbegrip van de vergroting of verdieping van de vaargeul, en ter beperking van overstromingen, met inbegrip van de aanleg van sluizen, stuwen, dijken, overstromingsgebieden en wachtbekkens, die gelegen zijn in of een aanzienlijke invloed kunnen hebben op een bijzonder beschermd gebied” aan als project-MER-plichtig.

35. Het bestreden project overlapt gedeeltelijk met de volgende bijzonder beschermde gebieden: op het gewestplan vastgestelde natuurgebieden met wetenschappelijke waarde, het Vogelrichtlijngebied “Schorren en polders van de Benedenschelde”, het Habitatrichtlijngebied “Schelde- en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent”, het VEN-gebied “De Slikken en schorren langsheen de Schelde”, het beschermde landschap “Slikken en Schorren van Ouden Doel” en het beschermd natuurreserveaat “Schor van Ouden Doel”.

Het bestreden plan is derhalve MER-plichtig.

36. De verzoeker betwist dat het plan-MER Sigmaplan kan dienen als plan-MER bij het bestreden GRUP “Intergetijdengebied Noordelijk gedeelte Prosperpolder”.

37. Artikel 4.1.6., §1 D.A.B.M. luidt als volgt:

“Als meerdere rapportages moeten worden uitgevoerd, hetzij krachtens deze titel, hetzij krachtens deze titel en andere gewestelijke en/of federale regelgeving, neemt de administratie op eigen initiatief of op verzoek van de initiatiefnemer(s) een beslissing over de mogelijkheid tot afstemming of

integratie van de verschillende rapporten en voorzover mogelijk van de verschillende rapportages. Er wordt in ieder geval naar gestreefd dat de verschillende rapportages zoveel mogelijk gelijktijdig worden uitgevoerd.

De administratie neemt een beslissing over de wenselijkheid van de afstemming of integratie uiterlijk bij haar beslissing over de inhoud van het rapport, bedoeld in artikel 4.2.8, § 6, 4.3.5, § 1, en 4.5.3, § 1.

De administratie en de initiatiefnemer(s) plegen hierover vooraf overleg”.

38. Op grond van deze bepaling was het mogelijk om een plan-MER voor een plan bevattende diverse planonderdelen, gevormd door individuele projecten, te gebruiken voor de ruimtelijke ordeningsinstrumenten die nog nodig zijn voor de realisatie van die verschillende projecten. In haar goedkeuringsbesluit over het plan-MER voor het geactualiseerd Sigmaplan van 27 juni 2005 heeft de Cel MER gesteld dat “dit rapport (...) ook (kan) worden gebruikt om de natuur- en milieuaspecten een volwaardige plaats te geven in de ruimtelijke ordeningsinstrumenten (bijv. RUP’s) die, na de definitieve keuze op strategieniveau, mogelijks nog nodig zijn voor de realisatie van bepaalde Sigmaplanprojecten”.

39. Uit de gegevens van het dossier blijkt dat het Sigmaplan initieel een plan was met als hoofddoelstelling het bereiken van voldoende veiligheid tegen overstromingen als gevolg van stormvloed en uit de Noordzee. “Harde” infrastructuur, zoals dijken en een stormvloedkering, werd als oplossing naar voor geschoven. Duurzaamheid en natuurbeheer vormden neven doelstellingen. In het kader van de actualisatiestudie van het Sigmaplan bleek in 2002 dat het inschakelen van nog meer gecontroleerde overstromingsgebieden een significante bijdrage kon leveren aan de bescherming van het Zeescheldebekken. Het resultaat hiervan was een vijftiental alternatieve oplossingen voor de overstromingsproblematiek. De merites van deze planalternatieven werden met elkaar vergeleken aan de hand van een plan-MER en een Maatschappelijke Kosten-Batenanalyse. De Vlaamse regering besliste op 17 december 2004 om de (hoofd)doelstelling van het Sigmaplan uit te breiden van enkel veiligheid (met natuurlijkheid als bijkomende doelstelling) naar twee nevenstaande (hoofd)doelstellingen, veiligheid én natuurlijkheid. Er werd gestreefd naar zoveel mogelijk natuurinvulling van de veiligheidsgebieden en naar een opname van

bijkomende natuurgebieden. Hierdoor maakten voortaan ook de natuurontwikkelingsprojecten die conform de Ontwikkelingsschets 2010 gerealiseerd moesten worden ter hoogte van de Kalkense Meersen, de Durme en haar vallei en de Prosperpolder, deel uit van het geactualiseerde Sigmaplan. Er werd daarnaast nagegaan, in het kader van de Lange Termijnvisie 2030 en de instandhoudingsdoelstellingen, welke bijkomende natuurontwikkelingsprojecten, naast de al besliste natuurontwikkelingsprojecten uit de Ontwikkelingsschets 2010 noodzakelijk zijn. Deze uitbreiding van de plan-MER voor het Sigmaplan resulteerde in de definitie van het “Meest Wenselijke Synthesealternatief” (MweA). Het plan-MER beschouwt het MweA als “een combinatie van een geoptimaliseerde veiligheidsoplossing, aangevuld met projecten die tegemoet komen aan de eis om de Natuurlijkheid in het estuarium te vergroten”. In de beschrijving van dit MweA wordt gesteld wat volgt: “De plan-MER en bijgaand addendum m.b.t. de effecten van het MweA worden ter conformverklaring ingediend bij de Cel MER om gevoegd te worden bij de beslissing van de Vlaamse regering van 1 juli 2005 en om deze beslissing te onderbouwen. Tevens is het de bedoeling (...) het plan-MER te gebruiken conform de vereisten met betrekking tot de opmaak van één of meer Ruimtelijke Uitvoeringsplannen, ter voorbereiding van de uitvoering van het Sigmaplan”.

40. De inrichting van de Hedwige- en Prosperpolder als estuariene natuur na ontpoldering maakt deel uit van het meest wenselijke alternatief. In een reeks technische deelrapporten is voor de verschillende relevante disciplines de milieu-impact van het meest wenselijk alternatief beschreven. Het plan-MER verslag toont aan dat het plan-MER niet beperkt was tot het veiligheidsaspect, zoals de verzoeker stelt:

“De verdere besluitvorming omtrent het Sigmaplan is in hoofdstuk 1 van het hoofdrapport ‘Algemene inlichtingen’ niet zo duidelijk gepresenteerd. Deze kan wel afgeleid worden uit § 2.2.2 en § 2.2.3 m.b.t. de ‘Langetermijnvisie Schelde-estuarium’ en de ‘Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium’ waarbij het Sigmaplan de invulling moet geven aan 2 van de 3 pijlers van deze ontwikkelingsschets m.n. ‘Veiligheid tegen overstromingen’ en ‘Natuurlijkheid’ van het Vlaamse gedeelte van de tijgebonden Scheldebekken. De krachtlijnen hiervan werden inmiddels door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 17 december 2004 (op basis van o.a. een Strategische MER voor de Ontwikkelingsschets 2010). Op 11 maart

2005 werd het derde memorandum van overeenstemming met Nederland gesloten, met inbegrip van de kostentoedeling Nederland-Vlaanderen betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets. Er werd tevens het engagement aangegaan om concrete veiligheids- en natuurontwikkelingsprojecten aan te duiden om tegemoet te komen aan de vooropgestelde doelstellingen en om hier herinrichtingsplannen, project-MER's, GRUP's ... voor te kunnen opstarten. Deze plan-MER is de eerste aanzet om dergelijke concrete veiligheids- en natuurontwikkelingsprojecten te presenteren.

In hoofdstuk 1 werd echter niet aangegeven of dit MER deel zal uitmaken van het dossier voor de opmaak van de noodzakelijke gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen alsook of dit MER ter inzage zal worden gelegd tijdens het openbaar onderzoek binnen deze procedure. Wel is dat impliciet uit het rapport af te leiden en is ook de relatie met de mogelijks nog op te stellen project-MER's wel duidelijk aangegeven”.

De Cel MER heeft derhalve terecht gesteld dat het plan-MER voor het geactualiseerde Sigmaplan kan worden gebruikt als plan-MER voor de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen, ter voorbereiding van de uitvoering van het Sigmaplan. De omstandigheid dat de milieueffecten mede zijn beschreven vanuit de doelstelling veiligheid, neemt niet weg dat de ontpoldering van de Hedwige- en Prosperpolder ook als natuurontwikkelingsproject op zijn milieueffecten is getoetst.

41. De stelling van de verzoeker dat het goedkeuringsbesluit van 27 juni 2005 van de Cel MER te laat werd genomen omdat over de integratie of de afstemming moet worden beslist bij de eigenlijke aanvang van de werkzaamheden, d.w.z. wanneer na het openbaar onderzoek wordt beslist over de kennisgevingsnota en mitsdien hoe en wat in het plan MER zal worden onderzocht, kan niet worden gevolgd. Uit het administratief dossier blijkt immers dat reeds bij het opstellen van de richtlijnen voor het MER overwogen werd wat volgt met betrekking tot de inhoudsafbakening van het MER:

“Alle planonderdelen van het nieuwe Sigmaplan worden onderzocht op hun gevolgen voor mens en milieu. Een belangrijk uitgangspunt van een plan-MER is om inzicht te verkrijgen in de zogenaamde ‘cumulatieve’ of gecumuleerde milieueffecten van de verschillende planonderdelen van dit vernieuwd Sigmaplan. De planonderdelen worden gevormd door individuele projecten. In de kennisgeving worden deze als ‘bouwstenen’ beschreven. Als mogelijke bouwstenen voor het Sigmaplan komen een stormvloedkering, dijkverhogingen, gecontroleerde overstromingsgebieden, ontpolderingen en het project ‘Overschelde’ in aanmerking. Baggerwerken

en maatregelen om hemelwater te bufferen in de bovenstroomse zijrivieren zouden daaraan kunnen toegevoegd worden.

Binnen deze plan-MER worden ook verschillende planalternatieven onderzocht. Elk planalternatief bestaat uit de combinatie van een wisselend aantal projecten. Zowel de individuele projecten ('bouwstenen') als de planalternatieven worden beschreven. Verschillende combinaties van deze projecten leiden uiteindelijk tot verschillende te onderzoeken planalternatieven.

Het plan-MER zal gebruikt worden om de verschillende onderdelen of projecten beter en nauwkeuriger te definiëren zodat de meest milieuvriendelijke variant van het planonderdeel of project finaal kan voorbereid worden. Voor deze meest milieuvriendelijke variant zal, voor wat de project-m.e.r.-plichtige projecten (betreft), een meer gedetailleerd onderzoek gebeuren waarin de uiteindelijke milieueffecten kunnen worden bepaald in de later te volgen procedure voor de opstelling van de project-MER".

Bij de bespreking van de doelstelling, probleemstelling, verantwoording en besluitvorming, wordt daarin nog het volgende gesteld over de doelstelling "natuur":

"De kennisgeving geeft als nevensdoel aan dat de grotere veiligheid samen moet gaan met het bevorderen van de andere functies van de rivier: scheepvaart, natuur, landschappelijke waarden, het vermogen om (water-)vervuiling af te breken, kraamkamer voor vissen etc. Deze nevensdoelen zullen in het MER voldoende expliciet aan bod komen om te kunnen gebruiken als criteria in het toetsingskader, zodat duidelijk wordt wanneer, of in welke mate het gestelde doel is bereikt. (...)".

Bij de beschrijving van de uitwerking van de bouwstenen wordt het volgende gesteld aangaande de GGG's en GOG's en de ontpoldering:

"4.4.3 GGG's en GOG's (...)"

Voor de GOG's, respectievelijk GGG's, zal aangegeven worden welke natuurontwikkeling en natuurdoeltypes te verwachten zijn en zal een balans worden opgemaakt van winst-verlies inzake natuur. Het plan-MER zal inzicht geven in onzekerheden die kunnen leiden tot het niet bereiken van de gestelde natuurdoelen. Daarnaast zal ook een balans inzake winst-verlies aan landbouwgrond worden opgenomen.

4.4.4 Ontpoldering

De informatie over de bouwsteen ontpoldering is in de kennisgeving voldoende duidelijk. Relevante locaties voor ontpolderingen kunnen in het MER op grond van deze uitgangspunten worden beschreven.

Inzake ontpoldering worden in de kennisgeving enkel negatieve aspecten belicht. Ook de mogelijke positieve effecten moeten per discipline (...) grondig onderzocht worden".

Hieruit volgt dat reeds van bij de aanvang van het MER natuur als nevensdoel mee in aanmerking werd genomen zodat de stelling van de verzoeker dat het plan-MER enkel het aspect veiligheid betreft, niet kan gevolgd worden.

42. Het zevende middel is ongegrond.

Achtste middel

Standpunt van de verzoeker

43. De verzoeker stelt dat het bestreden besluit werd genomen in uitvoering van het GRUP dat bij toepassing van artikel 159 van de grondwet onwettig moet worden verklaard wegens schending van artikel 6.3 van de Habitatrichtlijn 92/43/EEG van 21 mei 1992, artikel 36ter, §§ 3 en 4 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (hierna: het natuurbehoudsdecreet) en van het motiveringsbeginsel. Het bestreden besluit is daarom nietig.

De verzoeker betoogt dat, hoewel “het project-gebied (...) meerdere SBZ-gebieden (bevat)”, ten onrechte geen passende beoordeling, zoals vereist in artikel 36ter, § 3 van het natuurbehoudsdecreet, werd gemaakt en de in het bestreden GRUP gegeven argumenten “dat er geen passende beoordeling moest gebeuren omdat het GRUP zelf, o.m. door de bestemming van het gebied te wijzigen, een natuur-werk mogelijk maakt, waarvan zonder meer wordt aangenomen dat het geen betekenisvolle aantasting zal meebrengen van de bestaande natuurlijke kenmerken van de kwetsbare SBZ-gebieden en omdat de stedenbouwkundige voorschriften (...) van die aard zijn dat zij geen ‘verslechtering’ van de ‘natuurlijke kenmerken’ van die gebieden (...) voor gevolg zullen hebben”, niet kunnen waarborgen dat de in het projectgebied gelegen SBZ-gebieden niet betekenisvol worden aangetast. Hij stelt dat “de afgraving van de Hedwige-dijk”, “de wijziging van het krekensysteem” en de “voorziene ontpoldering” een ernstige aantasting van de bestaande natuurlijke kenmerken van het gebied betekenen.

Bespreking

44. Artikel 36ter, §§ 3 en 4 van het natuurbehoudsdecreet bepaalt ten tijde van het bestreden besluit wat volgt:

“Een vergunningsplichtige activiteit die, of een plan of programma dat, afzonderlijk of in combinatie met één of meerdere bestaande of voorgestelde activiteiten, plannen of programma's, een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken, dient onderworpen te worden aan een passende beoordeling wat betreft de betekenisvolle effecten voor de speciale beschermingszone.

(...)

De overheid die over een vergunningsaanvraag, een plan of programma moet beslissen, mag de vergunning slechts toestaan of het plan of programma slechts goedkeuren indien het plan of programma of de uitvoering van de activiteit geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken speciale beschermingszone kan veroorzaken. De bevoegde overheid draagt er steeds zorg voor dat door het opleggen van voorwaarden er geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan ontstaan”.

45. Het plangebied omvat het Vogelrichtlijngebied “Schorren en polders van de Benedenschelde” en het Habitatrictlijngebied “Schelde- en Durmeestuarius van de Nederlandse grens tot Gent”.

46. Het bestreden GRUP overweegt wat volgt:

“In de toelichtingsnota is opgenomen dat voorliggend gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van één van de gebieden die door de Vlaamse regering zijn voorgesteld of aangewezen zijn als Speciale Beschermingszone in toepassing van de Vogelrichtlijn en de Habitatrictlijn kan veroorzaken; het plan is immers zelf een instandhoudingsmaatregel die er op gericht is een aantal onderdelen van een als speciale beschermingszone te beschouwen gebied onder te brengen in een passende natuurbestemming; de stedenbouwkundige voorschriften garanderen dat er geen werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen of functiewijzigingen zijn toegelaten die een verslechtering van de natuurkwaliteit en het natuurlijk milieu van de bedoelde habitats of een betekenisvolle verstoring van de bedoelde soorten zouden veroorzaken”.

47. De Europese Habitat- en Vogelrichtlijn beogen het waarborgen van de biologische diversiteit op Europees niveau door de realisatie van een Europees ecologisch netwerk (Natura 2000). Ze stellen het behoud en het herstel van de “gunstige staat van instandhouding” als verplichting voor aangemelde gebieden. Deze gunstige staat van instandhouding is onderzocht voor het ganse Zeeschelde-estuarium naar aanleiding van het plan-MER voor het geactualiseerd Sigmaplan. Volgens de resultaten van de Habitatanalyse, hernomen in de toelichtingsnota, vormt de grenszone van het Schelde-estuarium tussen Vlaanderen en Nederland het kerngebied voor zilte habitats. Voor het estuarien functioneren moet de aandacht in deze zone vooral gaan naar energiedissipatie en het maximaal invullen van de hiaten in het estuarien habitat langsheen de sterke saliniteitsgradiënt. Ontpoldering kan hieraan volgens dezelfde Habitatanalyse tegemoet komen. De toelichtingsnota expliciteert dat met de ontwikkeling van slik- en schorgebieden in het noordelijk gedeelte van de Prosperpolder de meeste kansen worden geboden aan Europese habitats zoals de habitattypen 1140 (bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten) en 1330 (Atlantische schorren). Verder vormen volgens de toelichtingsnota kust- en koloniebroeders een belangrijke groep binnen de tot doel gestelde soorten voor Vogelrichtlijngebied 3.6. De combinatie van “plas en oever” enerzijds en “slik en schor (begraasd/estuariene natuur)” anderzijds wordt geacht het best in te spelen op deze soortgroep.

48. Gelet op het feit dat met de in het besluit van de Vlaamse regering van 17 oktober 1988 aangemelde dijken worden bedoeld een beperkt aantal oude landdijken in de strikte zin van het woord, en waarvan er in het projectgebied slechts één voorkomt, nl. de Hedwigedijk, die echter zelf niet zou behoren tot de aangemelde landdijken en dat in het plan-MER voor het geactualiseerd Sigmaplan wordt aangenomen dat “er in vergelijking met de totale oppervlakte van het vogelrichtlijngebied slechts een beperkte zone is waar een significante verstoring te verwachten is”, kan worden aangenomen dat de motieven van het vaststellingsbesluit afdoende waarborgen dat het plan, dat ertoe strekt de gewestplanbestemmingen “reservegebied voor bufferzone” en “agrarisch gebied met overdruk havenuitbreidingsgebied” te herbestemmen naar “natuurgebied”, op zich geen betekenisvolle gevolgen voor de

instandhoudingsdoelstellingen van de SBZ-gebieden als bedoeld in voormeld artikel 36ter, §§ 3 en 4 van het natuurbehoudsdecreet, kan veroorzaken.

49. Voor zover de verzoeker voor het eerst in de memorie van wederantwoord stelt dat de overweging in het bestreden GRUP dat “de stedenbouwkundige voorschriften garanderen dat er geen werken, handelingen, voorzieningen of functiewijzigingen zijn toegelaten die een verslechtering van de natuurkwaliteit en het natuurlijk milieu van de bedoelde habitats of een betekenisvolle verstoring van de bedoelde soorten zouden veroorzaken” feitelijk onjuist is omdat de stedenbouwkundige voorschriften van artikel 1.3. niet garanderen dat er geen verslechtering van de natuurkwaliteit en het natuurlijk milieu te verwachten valt, geeft hij aan het middel een nieuwe, bijkomende grondslag die hij reeds in het verzoekschrift had kunnen aanvoeren en is deze argumentatie derhalve onontvankelijk.

50. Het achtste middel wordt verworpen.

Negende middel

Standpunt van de verzoeker

51. De verzoeker stelt dat het bestreden besluit werd genomen in uitvoering van het bij besluit van de Vlaamse regering van 11 april 2008 definitief vastgestelde gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Intergetijdengebied Noordelijk gedeelte Prosperpolder” (hierna GRUP) dat bij toepassing van artikel 159 van de grondwet onwettig moet worden verklaard wegens schending van de artikelen 5, 6, 8, §1, §2, tweede lid en §4, van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid (hierna: DIWB) en van de motiveringsplicht. Het bestreden besluit is daarom nietig.

De verzoeker argumenteert dat op het punt van de watertoets noch de verwijzing naar de toelichtingsnota, noch de verwijzing naar de desbetreffende studie in het project-MER dienstig zijn in het licht van het bepaalde in artikel 8 van het DIWB. Dit klemmt volgens de verzoeker des te meer

nu het project-MER niet het voorwerp heeft uitgemaakt van het openbaar onderzoek op planniveau. Het plan-MER voor het geactualiseerde Sigmaplan kan niet worden aanzien als plan-MER voor het bestreden GRUP (cfr. zevende middel), laat staan dat het een watertoets bevat voor het litigieus gebied.

Bespreking

52. Artikel 8, §1 DIWB luidt als volgt:

“§ 1. De overheid die moet beslissen over een vergunning, plan of programma als vermeld in § 5, draagt er zorg voor, door het weigeren van de vergunning of door goedkeuring te weigeren aan het plan of programma dan wel door het opleggen van gepaste voorwaarden of aanpassingen aan het plan of programma, dat geen schadelijk effect ontstaat of zoveel mogelijk wordt beperkt en, indien dit niet mogelijk is, dat het schadelijk effect wordt hersteld of, in de gevallen van de vermindering van de infiltratie van hemelwater of de vermindering van ruimte voor het watersysteem, gecompenseerd.

Wanneer een vergunningsplichtige activiteit, een plan of programma, afzonderlijk of in combinatie met een of meerdere bestaande vergunde activiteiten, plannen of programma's, een schadelijk effect veroorzaakt op de kwantitatieve toestand van het grondwater dat niet door het opleggen van gepaste voorwaarden of aanpassingen aan het plan of programma kan worden voorkomen, kan die vergunning slechts worden gegeven of kan dat plan of programma slechts worden goedgekeurd omwille van dwingende redenen van groot maatschappelijk belang. In dat geval legt de overheid gepaste voorwaarden op om het schadelijke effect zoveel mogelijk te beperken, of indien dit niet mogelijk is, te herstellen of te compenseren (...).”

Artikel 8, § 2 DIWB bepaalt, anders dan de verzoeker voorhoudt, dat de beslissing die de overheid in het kader van artikel 8, § 1, neemt, wordt gemotiveerd, waarbij in elk geval rekening wordt gehouden met de relevante doelstellingen en beginselen van het integraal waterbeleid.

Artikel 8, § 4 DIWB luidt als volgt:

“Voor de vergunningsplichtige activiteit of een plan of programma die zijn onderworpen aan een milieueffectenrapportage geschiedt de analyse en evaluatie van het al dan niet optreden van een schadelijk effect en de op te leggen voorwaarden om dat effect te vermijden, te beperken, te herstellen of te compenseren, in dit rapport”.

53. Uit de bespreking van het zevende middel is gebleken dat het plan-MER voor het (uitgebreid) geactualiseerd Sigmaplan wel kon worden gebruikt als plan-MER voor het bestreden GRUP.

54. Uit het bepaalde van artikel 8, § 4 DIWB volgt dat de watertoets in het plan-MER mag worden gedaan.

Luidens artikel 8, § 2, tweede lid wordt de beslissing die de overheid neemt in het kader van § 1 van hetzelfde artikel gemotiveerd, waarbij in elk geval rekening wordt gehouden met de relevante doelstellingen en de beginselen van het integraal waterbeleid. De verzoeker gaat ten onrechte uit van een lezing van deze bepaling die gold tot aan de wijziging ervan bij artikel 43 van het decreet van 25 mei 2007 houdende diverse bepalingen inzake milieu, energie en openbare werken.

Uit de samenlezing van beide bepalingen volgt dat de beslissing die de overheid neemt over het plan de eventuele afwezigheid/ontoereikendheid van de watertoets in het plan-MER alsnog -gemotiveerd- kan ondervangen.

De naleving van het gestelde in artikel 8 DIWB moet aldus blijken uit de eigenlijke waterparagraaf van het vaststellingsbesluit eventueel samengelezen met de stedenbouwkundige voorschriften en de toelichtingsnota die integrerend onderdeel vormen van deze besluitvorming.

55. Het vaststellingsbesluit (GRUP) bevat te dezen de volgende waterparagraaf:

“In de toelichtingsnota is reeds opgenomen dat de ontpoldering van Prosperpolder en Hedwigepolder in de omringende polder geen vernatting en geen bijkomende verzilting van de bodem en van het ondiepe grondwater zal veroorzaken waardoor de huidige landbouwactiviteit in de omringende polder vanuit een hydrogeologische invalshoek gegarandeerd kan blijven; in navolging van het advies van Vlacoro wordt verder verduidelijkt dat de impact van het project op het grondwaterstromingspatroon en naar de aangrenzende percelen toe in het project-mer ‘Ontwikkeling van een intergetijdengebied in Hedwige- en Prosperpolder’, in de grondwaterstudie, is onderzocht; tevens worden de belangrijkste conclusies uit deze project-mer opgenomen in de toelichtingsnota onder het hoofdstuk ‘Aandachtspunten bij de uitvoering’; hieruit blijkt hoe zal getracht worden mogelijke problemen van waterdruk

en verzilting van de aan het plangebied palende ondergronden te voorkomen”.

Artikel 1.3. van de stedenbouwkundige voorschriften laat alle werken, handelingen en wijzigingen toe die nodig of nuttig zijn voor de waterbeheersing, de nautische veiligheid en de aanleg van een intergetijdengebied.

De toelichtingsnota bevat volgende elementen:

“3.6. Watertoets

Artikel 8, § 1 van het decreet betreffende het integraal waterbeleid van 18 juli 2003 stelt dat de watertoets moet worden toegepast op alle overheidsbeslissingen inzake vergunningen, plannen of programma's. D.w.z. dat de mogelijke waterproblematiek ten gevolge van de in het RUP genomen opties dien(t) te worden onderzocht.

Voorliggend RUP heeft als doel de realisatie van een intergetijdengebied mogelijk te maken. Het intergetijdengebied komt voort uit de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium en het geactualiseerde Sigmaplan waarin o.a. de optimale bescherming tegen overstromingen langsheen de Schelde en haar zijrivieren wordt onderzocht. In de milieueffectrapportage voor de actualisatie van het Sigmaplan wordt het gebied van de Hertogin Hedwige Polder als 'potentieel overstromingsgebied en/of ontpolderingsgebied ter bescherming tegen stormvloeden en/of het vergroten van de natuurlijkheid' aangeduid in verschillende planalternatieven.

De ontpoldering van Prosperpolder en Hedwigepolder zal in de omringende polder geen vernatting en geen bijkomende verzilting van de bodem en van het ondiepe grondwater veroorzaken waardoor de huidige landbouwactiviteit in de omringende polder vanuit een hydrogeologische invalshoek gegarandeerd kan blijven. De impact van het project op het grondwaterstromingspatroon en naar de aangrenzende percelen toe is in het project-mer 'Ontwikkeling van een intergetijdengebied in Hedwige- en Prosperpolder', in de grondwaterstudie, verder onderzocht.

Bijgevolg beantwoordt dit RUP aan het decreet betreffende het integraal waterbeleid van 18 juli 2003. Meer gedetailleerde uitleg over de mogelijke effecten van de inrichting van het intergetijdengebied op de waterstanden in het plangebied en de omringende polder is terug te vinden in de project-MER 'Ontwikkeling van een intergetijdengebied in Hedwige- en Prosperpolder'.

De concrete aanvraag voor stedenbouwkundige vergunning of de milieuvergunningsaanvraag zal meer gedetailleerd worden getoetst aan het decreet betreffende het integraal waterbeleid.

3.7 Aandachtspunt bij de uitvoering (...)

De impact van het project op het grondwaterstromingspatroon en naar de aangrenzende percelen toe zal onderzocht worden. Hiertoe zal o.a. gebruik gemaakt worden van de grondwaterstudie die is opgemaakt in het kader van

het project-mer 'Ontwikkeling van een intergetijdengebied in Hedwige- en Prosperpolder'.

Volgende conclusies kunnen getrokken worden:

- Door de bouw van de nieuwe Sigma/Deltadijk zal er een bijkomende kweldruk ontstaan. Deze zal desondanks nauwelijks een invloed hebben op de omringende polders. Dit komt doordat de kwel zal worden opgevangen door een nieuwe langsgracht die parallel aan de waterkerende dijk wordt gegraven. De dimensies van de langsgracht worden afgestemd op de verwachte hoeveelheid bijkomende kwel onder de ringdijk door. Door het ontstaan van een krekenspatroon, waarbij de geulen doorheen het kleipakket kunnen doorsnijden tot het onderliggende zandpakket, kan de kweldruk in de achter de nieuwe dijk liggende polders wel groter worden. Op plaatsen waar de onderliggende kleilaag onvoldoende aanwezig is zal het lekdebiet evenwel worden beperkt door aan de rivierzijde van de nieuwe dijk een damwand te plaatsen. Dit is alleszins het geval langsheen de nieuw te bouwen ringdijk op Vlaams grondgebied tussen de aansluiting op de Hedwigedijk en de aansluiting op de Zoeten Berm. Op basis van het technisch dijkenontwerp zal besloten worden waar het plaatsen van damwanden langsheen het traject van de nieuwe waterkerende dijk nog nodig is.

- Door de aanwezigheid van draineringsbuizen onder de akkers en via poldersloten, dewelke nu ook al zilt grondwater opvangen, zal er in de toekomstige situatie geen noemenswaardige wijziging optreden t.o.v. de huidige toestand. Zowel naar getijde-invloed als naar laterale infiltratie van zout water blijven de ontpolderde gebieden een bufferzone vormen tussen de polders die nu net achter de nieuwe Sigma/Deltadijk zullen komen te liggen en de Schelde, omdat de aquifer lateraal gevoed wordt en de ontpolderde gebieden niet worden afgegraven.

- De afwatering van de omringende polders zal niet langer gravitair verlopen, maar geregeld worden door middel van een pomp-gemaal. Er wordt geopteerd voor twee pompen met een pomp-debiet van 300l/s. In meer dan 99,5% van de gevallen wordt hiermee voldaan aan een consolidatie van de huidige toestand. Bij uitzonderlijke gevallen of in geval van een panne kan een derde (reserve)pomp (ook met een pomp-debiet van 300l/s) mee ingeschakeld worden. In totaal is dus 900l/s beschikbaar en is de maximale wateroverlast kleiner dan in de huidige toestand. Dankzij het pomp-gemaal kan in de toekomstige toestand bovendien ook bij hoogtij water geloosd worden. Wanneer de reservepomp mee ingeschakeld kan worden, betekent dit een aanzienlijke verbetering voor de waterstand in de Polders.

Uiteraard zal de toekomstige situatie nauwgezet dienen gemonitord te worden. Ter controle van het ontwateringssysteem en als opvolging van de situatie zal een peilbuizen-netwerk geplaatst worden in de directe omgeving van de nieuwe waterkerende ringdijk om zonodig vroegtijdig in te kunnen grijpen bij het falen van het afwateringssysteem (bv. dichtslippen van drainagebuizen of een te geringe afvoercapaciteit van de ontwateringsgrachten)".

56. Uit het voorgaande volgt, vooreerst, dat de watertoets in de toelichtingsnota uitvoeriger is dan de verzoeker voorhoudt en, verder, dat de omstandigheid dat een studie is uitgevoerd in de project-MER op planniveau is ondervangen door de belangrijkste conclusies ervan op te nemen in de toelichtingsnota.

De verzoeker zet zijn stelling dat het plan niet werd getoetst aan de tien doelstellingen van artikel 5 en de elf beginselen van artikel 6 DIWB niet nader uiteen en laat na enige inhoudelijke kritiek te geven op de uitgevoerde watertoets, zodat hij niet aannemelijk maakt dat artikel 8 DIWB samengelezen met de artikelen 5 en 6 DIWB zouden zijn geschonden.

57. Het negende middel is niet gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwierpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van tweeëntwintig juni 2011, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens,	kamervoorzitter,
Johan Bovin,	staatsraad,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
bijgestaan door	
Astrid Truyens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Astrid Truyens

Roger Stevens